

Til menntamálanefndar Alþingis

Reykjavík 17. febrúar 2006

Umsögn Félags fréttamanna um frumvarp til laga um Ríkisútvarpið hf.

1. Félagið tekur ekki afstöðu til þess hvaða rekstrarform verður ákveðið fyrir stofnunina. Megináhersla félagsins er sú að ÖLL réttindi félaga í FF haldist.
2. Félag fréttamanna krefst þess að félagsmenn verði áfram í Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins. Það er besta trygging fyrir því að áunnin lífeyrisréttindi haldist, eins og stefnt er að og vilji er til hjá stjórnvöldum.
3. Félagið gerir skýlausa kröfu um að halda samningsrétti sínum og starfa áfram sem fag- og stéttarfélag fréttamanna. Félagið ætlar áfram að halda aðild sinni að BHM.
4. Í lögum um réttindi og skyldur opinberra starfsmanna og öðrum lögum er snúa að starfsmönnum ríkisins er kveðið á um mikilvæg réttindi okkar og víðtækar skyldur. Við viljum að lög um réttindi og skyldur opinberra starfsmanna gildi áfram um félaga í FF eftir formbreytingu. Um réttindamál starfsmanna er að öðru leyti vísað í og tekið undir sjónarmið sem fram koma í sameiginlegu álitni BHM og BSRB um frumvarpið.
5. Hjá RÚV eru starfandi tvær sjálfstæðar fréttaritstjórnir sem heyra undir fréttasvið. Félag fréttamanna vill tryggja að svo verði áfram. Við leggjum til að bætt verði við 7.gr. þriðju greinar frumvarpins ákvæði þar um og greinin hljóði þá svo “Að veita víðtæka, áreiðanlega, almenna og hlutlæga fréttabjónustu um innlend og erlend málefni líðandi stundar og vera vettvangur fyrir mismunandi skoðanir á málum sem efst eru á baugi hverju sinni eða almenning varða. *Fréttabjónustu RÚV annast tvær sjálfstæðar fréttaritstjórnir þ.e. Fréttastofa Útvarpsins og Fréttastofa Sjónvarpsins..*” Tvær ritstjórnir eru nauðsynlegar til þess viðhalda fjölbreytni, samkeppni á fjölmiðlamarkaði sér í lagi hjá ljósvakamiðlum þar sem eignarhald er ekki fjölbreytt. Tæknilega tryggir það þar að auki mun hnitmiðaðri umfjöllun og fréttabjónustu að önnur ritstjórn sinni útvarpi og hin sjónvarpi. Eins og kunnugt er netmiðlun fréttu hjá RÚV samhæfð.
6. Félag fréttamanna lýsir ánægju með orðalagið víðtæka fréttabjónustu og teljum því að í frumvarpinu felist það markmið að fréttabjónusta skuli efla til muna frá því sem nú er. Til að tryggja að öflug fréttabjónusta nái til allra aldurshópa og allra landsmanna verður að vera tryggt í lögnum að útbreiðsla fjölmiðilsins vaxi fremur en minnki frá því sem nú er.
7. Við teljum að það eigi að vera kveðið á um það í frumvarpinu að RÚV hf. verði fjölmiðill sem reki að lágmarki tvær útvarpssrásir og eina sjónvarpsrás. Ef einhver þessarra rása yrði skilin frá RÚV hf eru forsendur fyrir sterkum fjölmiðli sem á að ná til alls almennings brostnar.
8. Við viljum að upplýsingalögin gildi um RÚV hf. því það er í eigu almennings.
9. Okkur þykir réttur/aðgengi almennings þ.e. eigenda RÚV vera fyrir borð borinn í frumvarpinu því hvergi er getið um hvernig hann getur haft áhrif og komið sínum skoðunum á framfæri við RÚV. Þetta aðgengi verður að vera skýrt hjá fjölmiðli sem almenningur á og rekinn er í þágu þjóðarinnar. Sama gildir um tækifæri almennings til að nálgast upplýsingar um fjölmiðilinn og dagskrárstefnu hans.

Almenningi er ekki tryggður sá réttur með lögum um hlutafélög í ríkiseigu, þrátt fyrir ákvæði um opna aðalfundi slíkar hlutafélaga.

10. Eldveggir til að verja sjálfstæða umfjöllun.
  - a. Tryggja þarf í frumvarpinu fullkomið sjálfstæði fréttaritstjórnanna gagnvart útvarpsstjóra.
  - b. Jafnframt þarf að tryggja fullkomið sjálfstæði fréttaritstjórnanna gagnvart markaðsdeild og annarri þeirri starfsemi RÚV hf. sem á sitt undir auglýsendum eða kostendum efnis.
  - c. Tryggja þarf að við ráðningar fréttamanna að farið sé að faglegum sjónarmiðum, forsendur séu öllum ljósar og fréttamenn gangist undir hæfnispróf áður en þeir eru ráðnir.
  - d. Tryggja þarf stofnunni örugga tekjustofna.
11. Starfsvið útvarpsstjóra er ekki skýrt skilgreint í frumvarpinu. Þó virðist viðurkennt að þörf sé á slíkri skilgreiningu. Þannig segir í 11 gr. frumvarpsins um útvarpsstjóra: að í samþykktum félagsins megi nánar skilgreina starfsvið hans. Réttara er að gera það strax í frumvarpinu sjálfu. Þá kemur fram í 11. grein frumvarpsins að útvarpsstjóri sé æðsti yfirmaður allrar dagskrárgerðar á vegum Ríkisútvarpsins. Ef starfsvið útvarpsstjóra er ekki skilgreint getur það valdið því að sjálfstæði fréttastjórna sé nákvæmlega jafn mikið eða jafn lítið og útvarpsstjóri ákveður hverju sinni .
12. FF telur afnotagjöld bestu leiðina til að fjármagna Ríkisútvarpið hf. Engin krafa er af hálfu ESA um að leggja afnotagjöldin niður, eins og sjá má af því að önnur Ríkisútvörp í Evrópu halda sig við þessa fjármögnunarleið. Í umræðu um almannaútlarp BBC hefur niðurstaðan alltaf orðið sú að halda afnotagjöldum áfram. Einnig má nefna NRK sem verið hefur hlutafélag í meira en áratug, en heldur samt afnotagjöldum. FF telur afnotagjöldin tryggja sjálfstæði fyrirtækisins mun betur en nefskattur.
13. Ekki verður séð af frumvarpinu að tryggt sé að öllum fréttamönnum hjá RÚV verði áfram boðið sama starf. Þetta nægir Félagi Fréttamanna ekki. FF gerir skýlausa kröfu um að fréttamenn haldi störfum sínum.

fyrir hönd Félags fréttamanna

Björg Eva Erlendsdóttir formaður
Þórdís Arnljótsdóttir varaformaður